

F.E. SILLANPÄÄN LUKION OHJAUSUUNNITELMA

Johdanto

Jokainen koulu laatii toimintaa ohjaavan ohjaussuunnitelman, jossa kuvataan ohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä opiskelijoiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa. Ohjauksen tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti.

Ohjauksen tavoite

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan kehittymistä oppijana, sekä ohjata opiskelijaa itsenäisyyteen ja vastuullisuuteen. Häntä ohjataan oman henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman suunnittelussa, opiskeluun liittyvien ongelmien tunnistamisessa sekä avun saamisessa. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy opiskelemaan täysipainoisesti koko lukion ajan. Hän kykenee kehittämään opiskelutaitojaan sekä löytää omat yksilölliset oppimistapansa ja vahvuutensa opiskelijana. Ohjauksen tehtävänä on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa ja opiskelijoiden hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Lukion ohjaustoimintaan osallistuu koko henkilöstö. Ohjaussuunnitelma toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä. Ohjausta annetaan ennen opintojen alkua, opintojen alkuvaiheessa, opintojen edetessä sekä opintojen päättyessä.

Ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa, mutta myös koko lukion ajan. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lähettävä ja vastaanottava oppilaitos tekevät yhteistyötä siirtymässä perusasteelta lukioon. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Siirtymävaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä lukion aloitaneiden opiskelijoiden sekä heidän ryhmänohjaajiensa, erityisopettajan sekä opiskelija-huollon edustajien kanssa. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

1.8.2025 Tuen uudistuksen tavoitteena on luoda selkeämpi ja yhtenäisempi tuen jatkumo perusopetuksesta toiselle asteelle. Tukea koskevat hallintopäätökset siirtyvät automaattisesti perusopetuksesta lukioon. Lukio-opintonsa aloittavat tekevät ensimmäisessä jaksossa digitaalisen lukiseulan. Tukea tarvitsevat pyritään löytämään mahdollisimman nopeasti ja saattamaan tarvittavan tuen piiriin. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua sekä työelämään että opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa. Jatko-opinnoista informoidaan lukio-opintojen alusta saakka. Korkeakoulujen kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä.

Jatko-ohjauksen järjestäminen

Ohjaukseen sisältyy opiskelijoiden mahdollisuus jatko-ohjaukseen vuoden ajan ensisijaisesti siinä lukiossa, jonka opiskelijana hän on ollut. Jatko-ohjauksessa autetaan nuoria selkeyttämään tulevaisuudensuunnitelmiaan, esimerkiksi koulutuksellisia ja ammatillisia valintoja.

Ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat

- opiskelu lukiossa, oppiminen ja opiskelutaidot
- itsetuntemus, elämänhallinnan taidot, sisäinen motivaatio, päätöksentekotaidot
- ylioppilastutkinto
- eri vaihtoehdot lukion jälkeen
- henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelusuunnitelma, ylioppilastutkintosuunnitelma sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Lukion opinto-ohjauksessa on käytössä erilaisia työtapoja ja monipuolisia oppimisympäristöjä. Opinto-ohjaus voi olla henkilökohtaista, pienryhmäohjausta, vertaisohjausta ja luokkamutoista. Opinto-ohjaus voi tapahtua kontaktiohjauksena tai etänä. Opinto-ohjauksessa tehdään moniammatillista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa.

Ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa (vrt. luku 3.6)

Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden, tavoitteiden, kiinnostusten kohteiden ja osaamisalueiden huomioon ottamista ohjauksessa tehostetaan tekemällä yhteistyötä oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen ja asiantuntijoiden kanssa.

- Yhteistyö työelämän edustajien, oppilaitosten, järjestöjen ja viranomaisten kanssa.
- Moniammatillinen yhteistyö erityisesti siirtymä- ja nivelvaiheessa.
- Lukiolaisilla on mahdollisuus tutustua työelämään ja eri alojen opiskelumahdollisuuksiin.
- Lukiolaisilla on mahdollisuus osallistua yhteistyöopintojaksoihin korkeakouluissa.
- Yrittäjämäistä asennetta tuetaan monipuolisilla oppimisympäristöillä ja esimerkiksi yrittäjyysopinnoilla.
- Lukion opetushenkilöstöä kannustetaan tutustumaan elinkeino- ja työelämään.

Ohjaustoiminnan arviointi

Lukioissa ohjaustoimintaa arvioidaan niin ohjauksen suunnitteluvaiheessa, ohjausta tehtäessä että sen jälkeenkin. Ohjaustoiminnan arviointi on siis jatkuva prosessi. Selkeästi määritelty ohjauksen arviointi on osa lukioiden laajempaa arviointikulttuuria. Opinto-ohjaaja tekee jatkuvaa itsearviointia, joka kohdistuu

- käytettyihin ohjausmenetelmiin ja työmuotoihin
- ohjausresursseihin
- ohjauksesta saatuun palautteeseen.

Lukioissa arviointi perustuu palautteeseen, jota saadaan mm.

- opintojaksojen palautteista
- kouluterveyskyselyistä
- lukioden omista kyselyistä
- yhteistyötahoille suunnatuista kyselyistä.

Ohjaustoiminnan arviointia tehdään

- yksittäisen opiskelijan kohdalla
- työyhteisötasolla
- yhteistyöverkostojen tasolla.

Työn- ja vastuunjako

Rehtori

- luo ohjauksen toimintamahdollisuudet ja tukee ohjauksen suunnittelua
- vastaa ohjauksen resursoinnista ja siitä, että opiskelijan oikeus riittävään henkilökohtaiseen ohjaukseen toteutuu
- pitää tiedotustilaisuudet ylioppilastutkinnosta sekä opiskelijoille että heidän huoltajilleen
- muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen hyväksyminen
- arvioi ohjaussuunnitelman toteutumista
- tekee hallintopäätöksen eli tukea koskevan päätöksen erityisestä tuesta
- tekee päätöksen tuen purkamisesta, jos erityisopetukselle ei ole enää tarvetta.

Opinto-ohjaaja

- ohjauksen suunnittelu ja tavoitteiden toteutumisen seuranta sekä arviointi yhdessä rehtorin kanssa
- henkilökohtaisen ja pienryhmäohjauksen toteuttaminen
- seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä, poissaoloja ja keskeytyksiä yhdessä ryhmäohjaajan kanssa
- ohjaa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman tekemistä
- jatko-opintojen ohjaus
- yhteistyö muiden oppilaitosten ja työelämän kanssa
- yo-kirjoituksiin liittyvä ohjaus
- yhteydenpito huoltajiin

Ryhmäohjaaja

- ryhmän lähiohjaus
- käynnistää oman ryhmänsä ryhmäytymisprosessin
- perehdyttää opiskelijat käytänteisiin ja toimintatapoihin
- pitää säännöllisesti joka jaksossa RO -tuokion, joihin opiskelijan on osallistuttava

- seuraa opiskelijoidensa opintojen etenemistä, poissaoloja ja keskeytyksiä yhdessä opinto-ohjaajan kanssa
- toimii linkkinä kodin ja lukion välillä sekä osallistuu huoltajailtojen suunnitteluun ja toteuttamiseen
- seuraa myös oman ryhmänsä ylioppilastutkintosuunnitelman toteutumista yhteistyössä opon, aineenopettajien ym. kanssa

Aineenopettaja

- tukee ja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen tavoitteissa, sisällöissä ja työta-voissa sekä antaa tarvittaessa tukiopetusta
- Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja huoltajan kanssa.
- Lukiokoulutuksessa vahvistetaan opiskelijan oikeutta saada tukiopetusta sekä muuta ohjausta ja tukea varhaisessa vaiheessa. Lukion aineenopettajilla on jat-kossa vahvempi rooli oppimisen tuen toteuttamisessa.
- seuraa poissaoloja ja puuttuu niihin tarvittavin toimenpitein
- on tarvittaessa yhteydessä opiskelijan ryhmänohjaajaan
- toimii oman ammatillisen osaamisalueensa asiantuntijana
- ohjaa ylioppilastutkintoon valmistautumista opettamassaan aineessa
- ohjaa opiskelijan itsenäistä opiskelua
- osallistuu huoltajailtoihin oman oppiaineensa edustajana
- vaihto-oppilasvuonna suoritettujen opintojen vastaavuuksien tarkistus yhdessä rehtorin kanssa

Erityisopettaja

- lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien digiseulonta
- tarvittavien lausuntojen antaminen YTL:lle
- mahdollisten tukitoimien järjestäminen niitä tarvitseville
- opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän todennettujen oppimisvaikeuk-sien tai muun syyn vuoksi tarvitsee erityisopetusta osaamistavoitteiden saavut-tamiseksi.
- erityisopettajan antama tuki voi olla esimerkiksi keskustelua tuen tarpeista ja opiskelua tukevista keinoista
- lukioaikaisten oppimisen ja osaamisen osoittamisen tapojen ja erityisjärjestely-jen suunnittelua yhteistyössä aineenopettajien kanssa
- erityisopettaja voi yhdessä opiskelijan kanssa etsiä tälle sopivia opiskelustrate-gioita sekä antaa tukea ja ohjausta opiskelutaitojen kehittämiseen, kokonai-suuksien jäsentämiseen, tehtävien aikatauluttamiseen ja valmiiksi saamiseen sekä itsenäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun.

Tuutorit

- uusien opiskelijoiden ryhmäyttäminen
- ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opastaminen lukion käytänteissä
- muiden opiskelijoiden vertaistukena toimiminen

Koulukuraattori

- työnkuva koostuu suurimmaksi osaksi opiskelijan koulunkäyntiin, sosiaalisiin suhteisiin ja vapaa-aikaan liittyvistä kysymyksistä
- neuvoa ja tukee vanhempia, opettajia ja muita viranomaisia kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä, sekä koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämisessä
- voi pitää yhteistyössä terveydenhoitajan kanssa hyvinvointitunteja sekä tarvittaessa muita teematunteja
- osallistuu tarvittaessa tuen tarpeen arviointiin
- ohjaus voidaan toteuttaa sekä ryhmä että yksilötasolla

Koulupsykologi

- Koulupsykologi osallistuu opiskelijoiden ohjaukseen yhdessä opettajien ja opilashuollon työntekijöiden kanssa
- osallistuu tarvittaessa tuen tarpeen arviointiin
- ohjaus voidaan toteuttaa sekä ryhmä että yksilötasolla

Terveydenhoitaja

- toimii asiantuntijana kouluyhteisön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi
- konsultoi opiskelijaa, lääkäriä, opinto-ohjaajaa ammatinvalintaan liittyvien terveydellisten seikkojen tunnistamisessa
- voi pitää yhteistyössä kuraattorin kanssa hyvinvointitunteja sekä tarvittaessa muita teematunteja

Koulusihteeri

- toimii koulun yhdyshenkilönä ja informaation jakajana opiskelijoille, opettajille, vanhemmille ja muille kansliassa asioiville
- neuvoa opintotukeen liittyvissä asioissa
- läsnäolo yms. todistukset

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Huoltajilla tulee olla riittävä mahdollisuus perehtyä lukion työhön. Yhteistyöllä huoltajien kanssa tuetaan opiskelun edellytyksiä sekä opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Oppilaitoksen tulee olla aloitteellinen yhteistyön käynnistämiseksi.

Lukion ja kodin välistä yhteistyötä toteutetaan mm. järjestämällä vanhempainiltoja. Tilaisuuksiin osallistuvat huoltajien lisäksi rehtori, opinto-ohjaaja, aineenopettajat sekä ryhmän-ohjaajat. Vanhempainilloissa käsitellään ajankohtaisia asioita esim. informoidaan lukio-opintojen käytänteistä ja ylioppilaskirjoituksista. Huoltajille järjestetään myös mahdollisuus keskustella opettajien kanssa henkilökohtaisesti.

Muita yhteistyömuotoja ovat mm. erilaiset tiedotteet, sähköposti sekä Wilma.

Tietoa lukio-opiskelusta ja lukio-opintoihin liittyvistä ajankohtaisista asioista löytyy laajalti jokaiselle opiskelijalle syyslukukauden alussa jaettavasta opinto-oppaasta sekä kunnan internet -sivuilta.

Opiskelijan täysi-ikäistyttyä yhteydenpito hoidetaan pääsääntöisesti nuoren kautta, kunnioittaen hänen itsemääräämisoikeuttaan. Huoltajan pääsystä Wilmaan nuori sopii huoltajan kanssa.

Käyty läpi KERY:ssä 26.5.2025